

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі
Українки**Факультет культури і мистецтв**
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО ПОЛІССЯ:
ЕТНОРЕГІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ**

підготовки магістра
спеціальності 024 Хореографія
освітньо-професійної програми Хореографія

Силабус вибіркового освітнього компонента «**Хореографічне мистецтво Полісся: етнорегіональний контекст**» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 024 Хореографія, за освітньою програмою Хореографія.

Розробник:

Козачук О. Д. – заслужений працівник культури України, доцент кафедри хореографії.

Погоджено

Гарант освітньої програми:

Замлинний В.С.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри хореографії

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

О. Козачук.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	02 Культура і мистецтво Спеціальність 024 Хореографія Освітньо-професійна програма Хореографія Магістр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання 1
		Семестр – 1
		Лекції – 10 год
		Практичні (семінарські) – 14 год.
		Лабораторні – 0 год.
		Індивідуальні – 0 год
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 88 год
	Консультації – 8 год	
	Форма контролю: залік (1 семестр)	
Мова навчання:		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Козачук Олег Дмитрович

Почесне звання: заслужений працівник культури України

Вчене звання: доцент

Посада: завідувач кафедри хореографії

Контактна інформація: +38 0952200508, Kozachuk.Oleh@vnu.edu.ua

Дні занять: : <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Хореографічне мистецтво Полісся: етнорегіональний контекст» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти магістерського рівня.

Вибірковий ОК «Хореографічне мистецтво Полісся: етнорегіональний контекст» спрямований на оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями й практичними навичками у сфері народно-сценічної хореографії Полісся. Курс передбачає вивчення локальних танцювальних традицій, їхніх історико-культурних особливостей та трансформації у сучасному мистецькому процесі. Здобувачі опановують манеру виконання поліських танців, формують координаційні здібності, розвивають пластичну культуру тіла та набувають умінь використання отриманих знань у постановчій і викладацькій діяльності.

Постреквізити. Опанування матеріалу курсу дозволить значно підвищити ефективність засвоєння змісту таких дисциплін як: «Хореографічна культура Волині», «Антропологія танцю», «Семіотика танцю», «Методика викладання фахових освітніх компонентів», «Балетмейстерсько-постановочні технології».

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Освітній компонент «Хореографічне мистецтво Полісся: етнорегіональний контекст» має на меті формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та компетентностей, необхідних для ефективного опанування та збереження традиційної танцювальної культури Полісся, а також її застосування у творчій, педагогічній та дослідницькій діяльності хореографа.

Завдання:

- ознайомити студентів з історико-культурними та етнорегіональними особливостями Полісся;
- сформувати практичні навички виконання поліських танців, характерних рухів і жестів;
- розвинути здатність до інтерпретації автентичної танцювальної лексики у сценічній практиці;
- виховати пластичну культуру тіла, органічність та вільність руху;

- навчити застосовувати набуті знання у створенні постановок, етюдів і творчих проєктів;
- розвинути дослідницькі компетентності у вивченні локальної хореографічної спадщини.

3. Soft skills:

- креативність та інноваційність (уміння створювати оригінальні хореографічні композиції на основі традиційних форм);
- командна робота (навички колективної взаємодії під час репетицій і постановок);
- комунікабельність (здатність ефективно передавати знання і працювати зі студентами/виконавцями);
- емоційний інтелект (розуміння художньо-емоційної природи танцю та здатність передавати її глядачу);
- адаптивність (уміння застосовувати традиційні елементи у сучасному мистецькому просторі).

4. Структура вибіркового освітнього компонента

Назва змістовних модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. Роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Полісся як етнорегіональний феномен: культурно-історичний контекст та особливості традицій.	17	2	2	14	1	10 ДС
Тема 2. Побутові та обрядові танці Полісся: функції, символіка, локальні варіанти.	17	2	2	14	1	10 Р
Тема 3. Танцювальна лексика Полісся: рухи, пози, манера виконання	17	2	2	14	1	10 ПР
Тема 4. Сценічні інтерпретації поліського танцю: досвід українських балетмейстерів.	16	1	2	14	1	10 ПР
Тема 5. Методичні засади опанування поліських танцювальних традицій у	16	1	2	14	2	10 ПР

системі професійної хореографічної освіти.						
Тема 6. Сучасні форми інтерпретації поліської хореографічної спадщини: від етнографічного матеріалу до авторських постановок.	16	2	4	18	2	10 ПР
Разом за модулем 1						60
	120	10	14	88	8	
Види підсумкових робіт						бал
Модульна контрольна робота						40
Всього балів						100

Форма контролю: МКР – модульна контрольна робота, ДС – дискусія, ПР – практичне заняття, Р – реферат.

5. Завдання для самостійного опрацювання

1. Етнографічні джерела про народні танці Полісся: огляд і класифікація.
2. Регіональна своєрідність поліської музики як основи танцювальної культури.
3. Символіка та ритуальні елементи в обрядових танцях Полісся.
4. Порівняльний аналіз поліських танців із танцювальними традиціями суміжних регіонів.
5. Балетмейстерські інтерпретації поліських танців у XX–XXI ст.: творчість провідних хореографів.
6. Місце танців Полісся в репертуарі сучасних народно-сценічних ансамблів України.
7. Методи збереження й трансформації поліської танцювальної спадщини у сучасній педагогічній практиці.
8. Художні особливості костюмів і сценічного оформлення при відтворенні поліських танців.
9. Рухові архетипи та пластичні коди поліської танцювальної культури.
10. Перспективи популяризації поліських танців у сучасному культурному просторі (фестивалі, конкурси, проекти).

Критерії оцінювання ДС, ПР, Р

8-10 балів – студент вірно засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал;

5-7 балів – студент вірно і достатньо засвоїв теми, висвітлив зміст основних

понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал; у відповіді допустив незначну неточність;

4-3 бали – студент в цілому засвоїв теми, але допустив помилки у розумінні основних теоретичних понять; матеріал виклав непослідовно але зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

1-2 бали – студент недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних теоретичних понять, матеріал виклав непослідовно та не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт (40 балів):

31-40 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

21-30 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень, нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

11-20 балів – завдання виконане з елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0-10 балів – завдання не виконано або зроблена спроба виконання без використання творчих підходів.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто, або через старосту академічної групи. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття за допомогою дистанційної платформи. Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активований акаунт університетської пошти на Офіс365. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на

тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування сторінки кафедри, перегляд новин на Телеграм-каналі. Усі письмові запитання до викладача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або особисту електронну пошту викладача. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення занять та консультацій.

Політика щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці.

З учасниками освітнього процесу проводиться просвітницька робота з питань охорони праці, пожежної, техногенної і радіаційної безпеки, санітарної гігієни, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Здобувачі інформуються про місця розташування захисних споруд цивільного захисту, призначений для їх укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок поведінки в них, а також шляхи захисту себе та свого оточення при різноманітних надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру. Викладання дисципліни відбувається з дотриманням правил санітарно-епідеміологічного благополуччя, охорони здоров'я, електробезпеки та пожежної безпеки.

Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Здобувачі інформуються про засоби контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які застосовуватимуться під час оцінювання і щодо наслідків їх порушення. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, обман), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Списування під час виконання тестових завдань, під час контрольних робіт, складання заліку заборонені (в тому числі, із використанням мобільних пристроїв). Для письмової доповіді допускається не більше 20% текстових запозичень. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час online тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів, оцінюється на нижчу оцінку. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Політика неформального навчання.

Участь у роботі наукової конференції – 10 балів (за отримане призове місце – 15 балів). Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді – 20 балів. Наукова публікація: тези – 10 балів, стаття – 20 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з БОК «Хореографічне мистецтво Полісся: етнорегіональний контекст» є залік. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Підсумковий контроль здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу з БОК на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру: практичних або лабораторних занять, самостійної роботи, модульних контрольних робіт. Залік виставляється (зараховується) за умови, якщо здобувач виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом БОК, та в сумі отримав не менше 60 балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з вибіркового освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку:

1. Полісся як етнорегіон: географічні межі та культурні особливості.
2. Історико-етнографічні дослідження танцювальної культури Полісся.
3. Соціально-побутові функції народного танцю в традиціях Полісся.
4. Класифікація поліських танців: побутові, обрядові, ігрові форми.
5. Особливості музичного супроводу поліських танців.
6. Символіка рухів і жестів у танцювальній культурі Полісся.
7. Лексика поліського танцю: основні рухи, пози, манера виконання.

8. Рухові архетипи та пластичні коди поліської хореографії.
9. Особливості побудови танцювальних композицій у традиції Полісся.
10. Танці Полісся у зв'язку з календарно-обрядовими святами.
11. Характерні риси костюмів, реквізиту та сценічного оформлення поліських танців.
12. Порівняння поліської танцювальної культури з традиціями суміжних регіонів.
13. Сценічні інтерпретації поліських танців у творчості українських балетмейстерів.
14. Досвід провідних ансамблів народного танцю у відтворенні традицій Полісся.
15. Методичні засади навчання поліських танців у професійній хореографічній освіті.
16. Роль імпровізації у виконанні поліських танців.
17. Сучасні форми інтерпретації поліської хореографічної спадщини.
18. Використання поліських танців у постановках, етюдах і творчих проєктах студентів-хореографів.
19. Проблеми та перспективи збереження поліської танцювальної спадщини.
20. Шляхи популяризації поліських танців у сучасному культурному просторі України та світу.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

1. Годовський В. М. Танці Полісся. Рівне, 2002. 114 с.
2. Гордєєв В. А. Рівненське Полісся як самобутній і архаїчний культурний регіон України: хореографічна складова мистецької спадщини. *Культура України*. 2019. №. 63. С. 135–143. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.063.12>.

3. Гордєєв В. Український народний танець на Поліссі: регіональні особливості лексики: дис... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Рівне, 2020. 230 с.
4. Гордєєв В. А Формування регіональних танців українського Полісся та взаємовплив національних культур сусідніх народів. *Вісник Львів. нац. ун-ту ім. І. Я. Франка. Серія «Мистецтвознавство»*. 2012. Вип. 11. С. 244–248.
5. Кіндер К. Танцювальне мистецтво Волині: динаміка традицій і новацій: колективна монографія Scientific monograph «Science, technology and innovation the experience of European countries and prospects for Ukraine». Riga: «Baltija Publishing». 2021. С. 335-362.
6. Косаковська Леся Петрівна. Волинсько-Поліські танцювальні традиції: виховний потенціал. Наукові записки: Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2024. Випуск 216. С. 198-202
7. Назарчук М. Художнє ткацтво Волинського Полісся ХІХ-першої третини ХХ століть (Витоки. Типологія. Художні особливості): автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.06. Львів, 2014. 21 с.
8. Полятикін М. Танці Волині і Полісся. Луцьк: «Надстир'я», 2005. 164 с.
9. Цап'як М. Й. Методологічні підходи в дослідженні танцювальної культури пограничних регіонів. *Культурологічний альманах. Український національний університет імені Михайла Драгоманова*. Київ, 2023. No 2. С. 313–320. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.42>.
10. Цап'як М. Й. Хореографічне мистецтво як чинник кроскультурної комунікації (на матеріалах Волинського регіону). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філософські науки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. No 12 (396). С. 59–63.
11. Цап'як М. Й. Народне хореографічне мистецтво Волині у контексті кроскультурної комунікації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник. Напрямок: Мистецтвознавство*. Рівне: РДГУ, 2019. Випуск 32. С. 158–163.
12. Шиманський П. Музична культура Волині І половини ХХ століття: монографія. Луцьк: «Вежа», 2005. 172 с.